

PRIAME A NEPRIAME POMENOVANIA – OPAKOVANIE

Doplň slová do poučky.

pranostiky metafory priamo metonymie porekadlá nepriamo prirovnania personifikácie

Skutočnosť môžeme pomenúvať _____ alebo _____. Medzi **nepriame pomenovania** patria _____, _____, _____ a _____.

Okrem nich ale aj **frazeologizmy**, teda príslovia, _____ a _____.

Roztried' pomenovania na priame a nepriame.

mať zlaté ruky, čítať Hronského, písať si úlohu, husle plačú, stolička pri stole, kvapka šťastia, múdry súrodenec, neposlušné deti, hlava rodiny, líšikina skrýša

PRIAME POMENOVANIA	NEPRIAME POMENOVANIA

Urči, či ide o metonymiu, metaforu alebo personifikáciu.

Celý podnik štrajkuje –

Vtáčik spieva svoju pesničku –

more nevydá viac ani ston –

slnko sa díva do dvora –

Slovensko sa prebúdzá –

začal pozerat' Poirota –

Rozlíš, o aký frazeologizmus ide.

Svätá Žofia víno vypíja. –

Kúpil mačku vo vreci. –

Spí ako myš vo vreci. –

Apríl suchý, daždivý, úroda nás navštívi. –

Ako si ustelieš, tak budeš spať. –

Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche. –

Označ iba nepriame pomenovania.

Smrdí grošom. Prišiel na psa mráz. Videli sme kominára. Počúva Elán. Mladosť sa už nevráti.
Tu je hlavná ulica. Má krásne nové šaty. Nemá všetkých pohromade. Mama kúpila čerstvé ovocie.

Označ iba združené pomenovania.

dlhé meno, zasnežené Tatry, letný slnovrat, podstatné meno, preukaz poistenca, pokazený bicykel, studené more, letné šaty, chladná noc, poriadok v izbe, nový preukaz, Veľká noc, domáca úloha, nedokončená úloha

Predmet pomenuj združeným pomenovaním alebo naopak.

minerálka -

obývačka -

mobilný telefón -

generálna skúška -

kreditka -

káblová televízia -

6. Vyber frazeologickú jednotku, ktorá najvýstižnejšie opisuje danú situáciu alebo vlastnosti.

Prší mu do nosa. →

je namyslený

← Kto druhému jamu kope, sám do nej padá.

Hľadí ako teľa na nové vráta.

Strká ruku do ohňa. →

ponáhľal sa

← Dostal sa z dažďa pod odkvap.

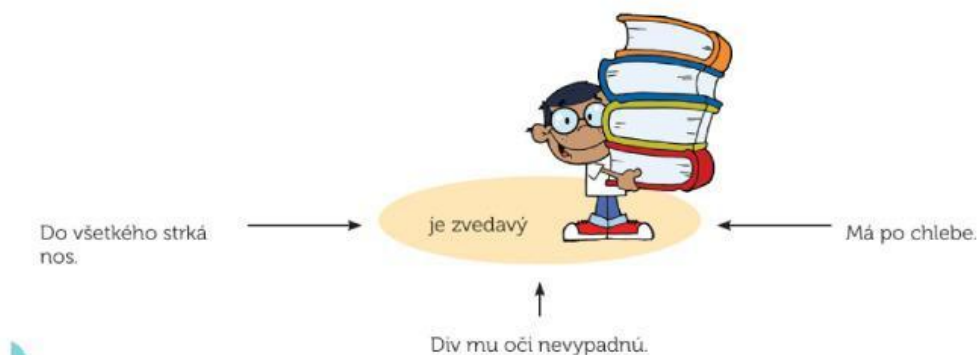
Akoby mu za päťami horelo.

Cigáni mu v bruchu vyhrávajú. →

má dobrú náladu

← Dostal sa z dažďa pod odkvap.

Usmieva sa ako slniečko.

Miešanica. Napíš správne zakončenie pomiešaných frazeologizmov.

Ako sa do hory volá, na psi tridsiatok.

Bez práce rovný rovného si hľadá.

Kto vysoko lieta, tak sa z hory ozýva.

Ako si ustelieš, nie sú koláče.

Vyšiel, tak budeš spať.

Vrana k vrane sadá, nízko padá.

Prečítaj si text a odpovedz na otázky.

Jedného jesenného dňa zbadal deduško Večerníček na dvore žlté more listov.

„Čo môžeš urobiť dnes, neodkladaj na zajtra!“ povedal si a už sa chytá brezovej metly.

„Toľko listov, čo dnes, nám poštár vietor už dávno nenadelil,“ myslí si deduško. Zdá sa však, že jeho robota nemá konca kraja. Šantivý vietor je rád, že si našiel protihráča. O chvíľu ho vystrieda prudký severák. Deduško hľadá na oblohu a trochu sa začne obávať.

„Ak v septembri silný vietor duje, studenú zimu sľubuje,“ zamrmle potichu.

Vtom mu oči padnú na záhradku, kde sa honosia naduté kapustné hlavy. Neuvedomil si, keď ich sadil, že s hlávkovou zeleninou je niekedy starostí nad hlavu. Najmä teraz, keď sa prizrie lepšie a zbadá zelené húsenice mlynárika kapustného. Deduško dobre vie, že ich treba obrať, ale veľmi sa mu do takej roboty nechce.

„Takáto obaračka je pre mňa hračka!“ povie jež, ktorý sa tu odkiaľsi zatúlal a niekoľko húseníc hneď aj zjedol.

Deduško sa takejto návšteve náramne potešil. No keď sa od plota ozvalo ostré hav-hav-hav a ťahavé mňaaau, ježko sa stočil do kľbka. Pes a mačka uháňali ako opreteký, lebo sa zas pre čosi poškriepili. Mačke ktosi vypil celú miskú. Mačka hneď obvinila psa, lenže sa ukázalo, že kto sa ponáhľa, ten sa potkne. Háďajte, kto si na jej mlieku pochutnal?

(Upravený úryvok, Jozef Pavlovič: Deduško Večerníček)

Nájdí a vypíš z textu:

- a) porekadlo - _____
- b) príslovie - _____
- c) pranostiku - _____
- d) metaforu - _____
- e) prirôvnanie - _____
- f) metonymiu - _____
- g) personifikáciu - _____
- h) slovné spojenie - _____
- i) združené pomenovanie - _____

Ktoré tvrdenie z textu vyplýva?

- a) Deduško Večerníček sa na psa a mačku hnevá.
- b) Mačka hneď zistila, kto vypil mliečko.
- c) Deduško má rád poriadok.
- d) Jež si rád pochutná aj na kapuste.

Označ, či sú tvrdenia pravdivé alebo nie.

Deduško pestuje listovú zeleninu. ✓ X

Húsenice mlynárika kapustného farebne splývajú s kapustou. ✓ X

Deduško sa snažil ježka zo záhrady vyhnať. ✓ X

Pes naháňal mačku, lebo mu zjedla večeru. ✓ X

Deduško mal na dvore žltý bazén. ✓ X

Deduško sa bojí, že bude tuhá zima. ✓ X

Vietor v úvode ukážky postupne slabol. ✓ X

